

Guía Docente				
Datos Identificativos			2020/21	
Asignatura (*)	FISIOTERAPIA ABDOMINO-PELVI-PERINEAL		Código	651G01022
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Martinez Bustelo, Sandra	Correo electrónico	s.martinez1@udc.es	
Profesorado	Martinez Bustelo, Sandra	Correo electrónico	s.martinez1@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Adquirir os coñecementos teórico-prácticos para abordar á muller desde o punto de vista fisioterápico durante o período preparto, parto e posparto.			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos: NON SE REALIZARON CAMBIOS 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen: -Sesión maxistral -Prácticas de Laboratorio *Metodoloxías docentes que se modifican: -Traballos tutelados -Casos clínicos -Proba mixta: non se realiza, e a avaliación de estes coñecementos pasa á modalidade de "Traballos tutelados". 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: seguimento do alumno semanal a través das ferramentas "moodle" e "TEAMS". 4. Modificacións na avaliación: a continuación se detallan as Metodoloxías que se verán modificadas, o seu Peso na calificación, e unha breve descripción de cada unha de elas; *Casos clínicos 30 %; o alumno diseña un Programa de Exercicio terapéutico de carácter grupal para determinados casos propostos representativos de situacións clínicas profesionais reais. Este Plan de exercicios deberá de estar razoado según a información proporcionada no caso clínico; establecerá primeiro os obxetivos do programa, en base a os cales, se propondrá unha serie de exercicios específicos xustificadas. *Traballos tutelados 50 % Ao finalizar o vídeo de cada sesión maxistral, se propondrá ao alumno unha actividade relacionada cos conceptos expostos. Estas preguntas ou actividades servirán para consolidar o coñecemento y para garantir que o alumno adquira as competencias correspondentes a cada tema. As respostas de esta actividade tendrán que ser colgadas polo alumno en Moodle para que o profesor poida evalua-las. Se limitará o tempo de entrega a unha semana para garantir que finaliza a actividade antes da seguinte clase teórica e evitar o solapamento final de traballos con outras asignaturas. *Prácticas de laboratorio 20 %; se realizan sesións prácticas en formato vídeo MP4 colgadas en Moodle seguindo a temporalización prevista no calendario académico. Estas sesións prácticas teñen como obxectivo poñer en práctica os coñecementos adquiridos durante as sesións maxistras, executando métodos específicos e analizando as distintas modalidades de exercicio terapéutico. O alumno deberá executar a práctica seguindo as indicacións do vídeo. Ao finalizar a práctica deberá de responder a unha serie de cuestións que teñen como obxectivo desenrolar a capacidade de análise e razoamento do alumno. O alumno colgará as respostas de esta actividade en Moodle antes de unha semana para a corrección por parte do profesor. Observacións da avaliación: Aqueles alumnos que non teñan asistido a ningunha clase práctica presencial ao principio do curso e non presentaran os casos tutelados e os casos clínicos, deberán realizar unha proba oral a través da plataforma TEAMS na data que marcará o calendario académico para o examen desta materia. Esta avaliación supondrá o 100% da nota. Aqueles alumnos que en primeira convocatoria teñan sido avaliados en formato non presencial mediante avaliación continuada, e suspendan a materia, seguirán sendo avaliados mediante avaliación continuada en segunda convocatoria. 5. Modificacións da bibliografía o webgrafía: o alumno dispón de toda a información necesaria para o estudo da materia a través dos enlaces e arquivos facilitados a través de moodle.
-----------------------------	--

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
A8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.
A9	Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos marcados.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.
C9	Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumprilos.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
-Coñecer e comprender as fases dos procesos da xestación, parto, e puerperio.	A1 A3		
-Comprender e realizar os diferentes métodos e técnicas de Fisioterapia Obstétrica dende o período preparto, hasta a fase do puerperio inmediato e tardío	A2 A3 A8 A9 A12		
-Ter a capacidade de aplicar os coñecementos de Fisioterapia obstétrica e uroxiñecoloxía na prevención da disfunción e promoción da saúde na muller xestante.	A3 A12 A13		C3

-Diseñar e aplicar un programa de preparación ó parto, recuperación posparto desde o punto de vista musculoesquelético, da respiración e da relaxación.	A3 A7 A8 A9	B4 B5	C1 C3 C6
-Ter a capacidade de valorar o estado funcional da rexión abdomino-pelvi-perineal da paciente/usuario aplicando os métodos e procedementos manuais e instrumentais de valoración específicos desta rexión anatomofuncional.	A5 A7 A8 A9	B1 B2 B3	C9

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDAD TEMÁTICA 1: FUNDAMENTACIÓN DISCIPLINAR DA FISIOTERAPIA OBSTÉTRICA	TEMA 1. Marco Conceptual de la Fisioterapia Obstétrica TEMA 2. Evolución Histórica de Fisioterapia Obstétrica TEMA 3. Contextualización de la Fisioterapia Obstétrica
UNIDAD TEMÁTICA 2: INTRODUCCIÓN Á FISIOTERAPIA OBSTÉTRICA	TEMA 1: Recuerdo anatómico da pelvis feminina TEMA 2: O proceso da gestación e o desenvolvemento embrionario TEMA 3: O proceso do parto e o puerperio
UNIDAD TEMÁTICA 3: FISIOTERAPIA OBSTÉTRICA NO PERÍODO PRENATAL	TEMA 1: Introducción al Programa de Fisioterapia Prenatal TEMA 2: Reeducación lumbopélvica en la gestante TEMA 3: La reeducación abdominal en la gestante TEMA 4: La reeducación perineal en la gestante TEMA 5: Métodos de Fisioterapia Obstétrica en el Período Prenatal TEMA 6: Técnicas fisioterápicas en el trabajo de Parto
UNIDAD TEMÁTICA 4: FISIOTERAPIA OBSTÉTRICA EN EL PERÍODO POSTNATAL	TEMA 1: Introducción al programa de Fisioterapia Obstétrica Postnatal TEMA 2: Reeducación del Suelo Pélvico postnatal TEMA 3: Reeducación abdominal postnatal TEMA 4: Prevención y reeducación de las algias vertebrales y de la pelvis postnatal TEMA 5: Métodos de Fisioterapia Obstétrica en el Período Postnatal
UNIDAD TEMÁTICA 5: COMPLICACIÓN POSPARTO	TEMA 1: A Incontinencia Urinaria TEMA 2: Prolapsos dos órganos pélvicos TEMA 3: A diástasis abdominal TEMA 4: Técnicas de Reeducación abdomino-perineal

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba de resposta breve	A2 A3	2	0	2
Prácticas de laboratorio	A5 A7 C6 C9	24	32	56
Proba práctica	A8 A9	2	0	2
Sesión maxistral	A1 A3 A8 A9 A12 A13 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3	32	54	86
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba de resposta breve	proba final tipo test cuestións relacionadas con todos os contidos vistos en a materia

Prácticas de laboratorio	prácticas en grupo no laboratorio para adquirir as habilidades e actitudes nos exercicios de respiración e relaxación na muller xestante. Adquirir as habilidades dos métodos fisioterápicos para antes e despois do parto.
Proba práctica	Esta metodoloxía implica a planificación e presentación dun programa de fisioterapia obstétrica pre ou postnatal dun caso clínico plantexado ó alumno
Sesión maxistral	exposición dos contidos teóricos na aula que aporta coñecementos de tipo conceptuais, intercalando a metodoloxía de discusión dirixida para obligar ao alumno a reflexionar acerca dos novos coñecementos adquiridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba de resposta breve	A atención personalizada inclúe realizar un seguemento de cada traballo do alumno, con fin de que alcance os obxetivos plantexados.
Prácticas de laboratorio	No caso de "Alumnos con matrícula parcial ou dispensa académica" relízase un seguimento individualizado a través da plataforma moodle e da ferramenta TEAMS, facendo os diferentes traballos tutelados de forma individual e cunha
Sesión maxistral	temporalización adaptada a cada caso concreto.
Proba práctica	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba de resposta breve	A2 A3	examen tipo test	30
Prácticas de laboratorio	A5 A7 C6 C9	evaluación continua, valorando no só asistencia á práctica senon tamén a súa participación de forma activa	20
Sesión maxistral	A1 A3 A8 A9 A12 A13 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3	Evaluación das distintas actividades do aprendizaxe colaborativo	25
Proba práctica	A8 A9	evaluación dos diferentes estudos de casos plantexados ó alumno	25
Outros			

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	UNIDAD TEMÁTICA 1 : LIBROS Y DOCUMENTOS LEGALES Estatuto del personal sanitario no facultativo de la Seguridad Social , capítulo 8º, sección 5º, artículo 70. (Boletín Oficial del Estado, de 28-4-1973) Estatutos Generales del Consejo General de Colegios de Fisioterapeutas Españoles . (Boletín Oficial del Estado, de 15-12-2001) Plan Integral de Atención a la mujer en Atención Primaria . Insalud 1998Real Decreto200/93 (Diario Oficial de Galicia, 1993)ARTÍCULOS Martínez, S. Fisioterapia en el primer nivel asistencial: atención a la mujer. Revista Iberoamericana de Fisioterapia y Kinesiología 2001; 4 (2): 43-47www.sirepp.fr www.sefip.es UNIDAD TEMÁTICA 2 :Calais-Germain, B. El periné femenino y el parto. Barcelona: Los libros de la liebre de mayo, 1998Walker, C. Fisioterapia en Obstetricia y uroginecología. 2º edición. Barcelona: Elsevier Masson 2013UNIDAD TEMÁTICA 3 :Gasquet, B. Bien-être et maternité. Paris: Implexe, 2001 Leclerc, R. Corps de mère, corps de femme. Paris: Editorial Albin Michel, 1999Mantle J. Physiotherapy in obstetrics and gynaecology. 2º edición. London: Butterworth Heinemann 2004Sapsford, R. Women's Health, a textbook for Physiotherapists. Sydney: WB Saunders Company, 1999Stephenson, G. Obstetric and gynecologic care in physical therapy. 2ª Edición. USA: SLACK incorporated, 2000 Walker, C. Fisioterapia en Obstetricia y uroginecología. 2º edición. Barcelona: Elsevier Masson 2013UNIDAD TEMÁTICA 4:Gasquet, B. Bien-être et maternité. Paris: Implexe, 2001Lehmans, J. Gym-caline. Paris: Editions Payot Lausanne, 1995 Mantle J. Physiotherapy in obstetrics and gynaecology. 2º edición. London: Butterworth Heinemann 2004Sapsford, R. Women's Health, a textbook for Physiotherapists. Sydney: WB Saunders Company, 1999Stephenson, G. Obstetric and gynecologic care in physical therapy. 2ª Edición. USA: SLACK incorporated, 2000 Walker, C. Fisioterapia en Obstetricia y uroginecología. 2º edición. Barcelona: Elsevier Masson 2013UNIDAD TEMÁTICA 5Grosse, D. Técnicas de Fisioterapia en la reeducación del periné. En: Grosse, D. Reeducación del periné. Barcelona: Masson, 2001Laycock, J. Therapeutic management of incontinence and pelvic pain. London: Springer, 2002.Walker, C. Fisioterapia en Obstetricia y uroginecología. 2º edición. Barcelona: Elsevier Masson 2013Bo K. Evidence-based physical therapy for the pelvic floor. Philadelphia: Elsevier 2007
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
BIOMECÁNICA/651G01009 CINESITERAPIA: BASES DO EXERCICIO TERAPÉUTICO/651G01013 FISIOTERAPIA NAS ALTERACIÓNS ESTÁTICAS E DINÁMICAS DO RAQUIS/651G01015
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Fisioterapia en Especialidades Clínicas III/651012304
Materias que continúan o temario
FISIOTERAPIA NAS DISFUNCIÓNS DO APARELLO LOCOMOTOR/651G01024 ECOGRAFÍA EN FISIOTERAPIA/651G01031 ESTANCIAS CLÍNICAS II/651G01036
Observacións
Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos do Plan Green Campus da Facultade de Fisioterapia, os traballos documentais que se realicen nesta materia poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático. De realizarse en papel, seguiranse na medida do posible as seguintes recomendacións xerais:- Non se utilizarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías